

ROMÂNIA
SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII
ACADEMIA NAȚIONALĂ DE INFORMAȚII
„MIHAI VITEAZUL”
Program studii universitare de licență
Studii de Securitate și Informații

**TEST PENTRU EVALUAREA APTITUDINILOR NECESARE
FORMĂRII OFIȚERILOR DE INFORMAȚII**

VARIANTA 1

Citiți informațiile de mai jos:

Informația 1

Conform datelor Transelectrica, Asociația Energia Inteligentă (AEI) a analizat evoluția consumului și producției de energie electrică la nivelul României în 2024 față de 2023, demers care a scos la iveală nivelul real al presiunii puse de canicula severă asupra Sistemului Energetic Național. Diferențele sunt impresionante și relevă clar o limită critică a capacității rețelei de a face față fără intervenții în strategia de administrare a consumului dacă episoadele de secetă și temperaturi extreme vor continua o perioadă mai lungă sau dacă vor reveni pe parcursul verii. Riscurile mari includ pene de curent care se pot solda cu pierderi masive de vieți și pagube materiale ridicate.

Potrivit analizei efectuate de AEI, consumul de energie electrică a crescut cu 45% față de aceeași zi din anul precedent. Această creștere accentuată a consumului a fost susținută în mare măsură de importurile de energie electrică ce au înregistrat o creștere spectaculoasă de 1400%, poate cel mai îngrijorător calcul relevat de analiză. Pentru a face față acestei cereri crescute, România a recurs din nou la resursele securitare. Producția de energie pe bază de cărbune a crescut cu 125% față de aceeași zi a anului trecut, în timp ce producția de energie pe bază de gaze a înregistrat o creștere de 45%. De asemenea, energia nucleară a avut o contribuție semnificativă, cu o producție mai mare cu 66% decât în aceeași zi a anului precedent. Cu toate acestea, producția de energie eoliană a scăzut dramatic, fiind cu 59% mai mică față de 14 iulie 2023, iar energia hidro a înregistrat o scădere de 5%, a arătat Dumitru Chisăliță, președintele AEI, în analiza sa. Efectele nu au întârziat să apară. Canicula pune deja presiune pe rețeaua electrică; deși până acum incidentele au fost catalogate drept minore, s-au înregistrat în ultima săptămână destule pene de curent și avarii care au cimentat nevoia de investiții majore în infrastructura energetică.

Potrivit unui material realizat de Știrile Pro TV, la începutul săptămânii, în diferite cartiere din Sectorul 3 al capitalei, au fost numeroase situații în care rețelele electrice s-au supraîncălzit și au cedat. Aceeași sursă a raportat pene de curent care au oprit activitatea și la terasele și restaurantele din Portul Tomis din Constanța. Preț

de mai bine de o oră, angajații nu au putut folosi casele de marcat și nici nu au putut prelua comenzile, deși restaurantele erau pline de oameni, aspect ce ar fi putut determina aplicarea de amenzi din partea autorităților competente. Căderile de tensiune au loc mai ales în zonele urbane și regionale dens populate, unde cererea de energie electrică crește puternic în zilele caniculare. De pildă, doar în București, consumul din după-amiaza zilei de vineri a depășit 1000 MWh, situându-se cu aproximativ 20-25% peste media sezonului estival. În județul Ilfov, consumul de electricitate este de asemenea ridicat, depășind valorile cumulate ale orașelor Timișoara și Arad. „Crește foarte mult consumul pentru că toată lumea încearcă să se răcorească cumva. Pe de altă parte, căldura poate să pună probleme și infrastructurii de distribuție. Noi trebuie să ne așteptăm ca astfel de fenomene să crească în intensitate în anii următori din cauza schimbărilor climatice și pentru asta trebuie făcute investiții în rețele de energie electrică”, a punctat pentru Pro TV Otilia Nuțu, expert în energie.

Avem deja un exemplu recent de pagube masive în Europa. În iunie, a avut loc o uriașă pană de curent în Muntenegru, Albania, Bosnia și Herțegovina și vestul Croației. Incidentul a durat aproape trei ore și a afectat peste două milioane de oameni. Cele șase țări au rămas fără curent după ce o linie electrică din Muntenegru a luat foc, pe fondul temperaturilor de 41 de grade Celsius. Potrivit ministrului energiei din Muntenegru, Sasa Mujovic, pana de curent s-ar fi produs ca urmare a unei creșteri bruște a consumului de energie, din cauza temperaturii ridicate, precum și din cauza căldurii în sine. Defecțiunile semafoarelor au cauzat blocaje în capitala Bosniei, Sarajevo, și în orașele Banja Luka și Mostar. Mulți locuitori din Podgorica au rămas fără apă deoarece pompele au încetat să funcționeze. Aparatele de aer condiționat s-au oprit și produsele refrigerate s-au alterat în magazine, iar sirenele ambulanțelor au răsunat în orașul de coastă Split din Croația. Întreruperile de curent pot perturba accesul la apă potabilă, alimente și servicii esențiale de sănătate. De asemenea, pot avea efecte în lanț asupra rețelelor de comunicații și de transport, se arată într-un raport recent al ONG-ului Climate Central, potrivit Reuters.

Un studiu din 2023 publicat în Environmental Science & Technology Journal de cercetători de la mai multe universități din Statele Unite și Canada a arătat că penele de curent în timpul valurilor de căldură extremă au consecințe severe asupra sistemului medical, ducând la o creștere semnificativă a cazurilor de urgență legate de căldură și punând presiune pe infrastructura sanitară. De exemplu, în timpul unui val de caniculă combinat cu o pană de curent, orașe mari precum Atlanta, Detroit și Phoenix au înregistrat o creștere dramatică a vizitelor la departamentele de urgență. În Atlanta, rata vizitelor la urgență a crescut de la 18 per 100.000 de locuitori în condiții normale, la aproape 3.000 per 100.000 de locuitori în timpul unei pene de curent, ceea ce înseamnă că aproximativ 3% din populația orașului a avut nevoie de îngrijiri medicale pentru afecțiuni legate de căldură. În Phoenix, situația a fost și mai gravă, cu o rată a vizitelor la urgență care a crescut de la 18 la peste 56.000 per 100.000 de locuitori, afectând mai mult de 50% din populația urbană.

Aceste creșteri dramatice pun o presiune imensă pe spitale și pe resursele medicale, ducând la supraîncărcarea unităților de primire-urgență și la epuizarea

rapidă a personalului medical și a echipamentelor disponibile. Sistemele de răcire din spitale sunt esențiale pentru menținerea unui mediu sigur pentru pacienți, în special pentru cei vulnerabili, cum ar fi vârstnicii și cei cu afecțiuni cronice. Fără energie electrică, spitalele se bazează pe generatoare de rezervă, care nu pot susține întotdeauna toate necesitățile energetice pentru perioade îndelungate. De asemenea, lipsa aerului condiționat în locuințele personale din cauza unei pene de curent crește riscul de insolație și alte afecțiuni legate de căldură, obligând mai mulți oameni să solicite îngrijiri medicale. În orașele unde prevalența aerului condiționat este scăzută, rata mortalității și morbidității este mult mai ridicată comparativ cu orașele unde aerul condiționat este mai răspândit, arată studiul cercetătorilor americani. Pe lângă creșterea numărului de vizite la urgență, penelile de curent afectează și capacitatea de răspuns a serviciilor de ambulanță și de transport medical, având în vedere că semafoarele și alte sisteme de infrastructură urbană pot deveni nefuncționale. Acest lucru întârzie timpul de răspuns la urgențe medicale și poate agrava starea pacienților.

Ce se poate face în Sistemul Energetic Național pentru evitarea unui colaps? Potrivit unui material semnat de expertul în securitate energetică Cosmin Păcuraru, situația energetică precară din România de astăzi este cauzată în cea mai mare parte de politicile defectuoase din România din ultimii 20 de ani și de lipsa strategiei în domeniul energetic. Acesta a punctat că avem o piață de energie declarată liberă, dar care în fapt este total reglementată, avem furnizori care natural caută noi consumatori, dar în fapt aceștia îi alungă și pe cei existenți și că avem prețuri plafonate declarate în scop social, dar în fapt ele sunt mai mari decât ar trebui să fie în mod normal. „Înainte realizării strategiilor de energie, de eficiență energetică, de hidrogen etc., România este obligată să-și definească liniile directoare pe care ulterior diferitele strategii sectoriale să le realizeze. În lipsa acestor linii directoare, strategiile, chiar și serios realizate, sunt sortite eșecului”, a punctat expertul. Pentru a asigura echilibrul social, energetic și de mediu al României, acesta a pus accentul pe faptul că o strategie viabilă pe termen lung trebuie să răspundă schimbărilor climatice și să prevină alte modificări climatice viitoare. Un element de bază în acest demers este definirea modelului economic românesc în contextul Uniunii Europene pentru anii 2040-2050, care va determina cererea de energie, profilul necesarului energetic și gradul de suportabilitate economică.

Un alt aspect critic este pregătirea resursei umane pentru o posibilă reconfigurare a strategiei energetice care să facă față oricăror provocări impuse de climă. Oamenii trebuie să fie conștienți că resursele actuale, cum ar fi țițeiul și gazele naturale, sunt în curs de epuizare și că este necesară adoptarea unor proiecte energetice noi. De asemenea, a insistat Cosmin Păduraru, este vitală interconectivitatea sectorială, pregătirea pentru schimbările climatice și amenajarea hidrotehnică pentru a preveni inundațiile și a asigura apă în perioadele secetoase, utilizând totodată energia apei pentru producerea de electricitate. În plus, trebuie dezvoltat un mix de consum eficient și rezilient, care să maximizeze eficiența energetică la nivelul consumatorului și să promoveze autoproducția de energie din resurse disponibile local. Mixul energetic securitar trebuie să fie regândit pentru a

include soluții de stocare și interschimbabilitate a combustibilului, tehnici și tehnologii necesare, și optimizarea rețelelor pentru diverse forme de energie. Definirea Noului Model al Sistemului Energetic Românesc trebuie să se bazeze pe resursele disponibile, eficientizarea proceselor și folosirea noilor tehnologii pentru încălzire, apă caldă și aer condiționat, a conchis expertul.

Informația 2

Canicula din ultimele zile a adus consumul de energie electrică la un nivel neobișnuit de mare, care nu a putut fi acoperit din producția internă: importurile de energie au crescut cu 1400% în ziua de 14 iulie, față de aceeași zi a anului trecut. Temperaturile crescute din această perioadă, creșterea gradului de confort al locuințelor prin dotarea acestora cu sisteme de aer condiționat, dar și lipsa de preocupare generală privind reducerea aportului energiei solare în interiorul imobilelor prin sisteme de umbrire adecvate și folosirea arhitecturii pasive au adus o premieră: consumuri de energie electrică în plină vară la un nivel neobișnuit de mare. Analizând evoluția consumului și producției de energie electrică, conform datelor Transelectrica la nivelul României în data de 14 iulie 2023 și data de 14 iulie 2024, se desprind următoarele aspecte:

- consumul de energie electrică mai mare cu 45% decât în aceeași zi din anul trecut;
- importurile de energie electrică mai mari cu 1400% decât în aceeași zi din anul trecut;
- resursele securitare salvează din nou situația energetică: s-a produs energie pe bază de cărbune, mai mult cu 125% decât în aceeași zi cu un an în urmă; s-a produs energie pe bază de gaze, mai mult cu 45% decât în aceeași zi cu un an în urmă; s-a produs energie pe bază de energie nucleară, mai mult cu 66% decât în aceeași zi cu un an în urmă;
- energia eoliană mai mică cu 59% decât în aceeași zi din anul trecut;
- energia hidro mai mică cu 5% decât în aceeași zi din anul trecut.

„Sigur după aceste zile vor veni furtuni și ploi și vom avea o pondere ridicată a energiei electrice din surse eoliene. Nu cred că trebuie să vedem modul de producere a energiei ca fiind rău și pe cel al altor forme doar ca fiind bun, este important să înțelegem nevoia de a dezvolta un mix de consum eficient-rezilient și un mix de producție securitar”, a declarat Dumitru Chisăliță, președintele Asociației Energia Inteligentă (AEI). Mixul de consum eficient-rezilient reprezintă o tendință care trebuie să se dezvolte în România, în sensul maximizării eficienței energetice la nivelul consumatorului, concomitent cu dezvoltarea unor surse de autoproducție a energiei din resursele disponibile și la îndemâna consumatorului, folosirea unor sisteme de stocare a energiei și interschimbabilitatea formelor de energie din rețelele publice în funcție de disponibilitate, oportunitate și cost. Greșeala unor termene de eliminare a cărbunelui până în 2030 a contribuit la prinderea României în cleștele unor crize energetice. Identificarea cererii de energie, profil și amplitudine, dar și a nivelului de suportabilitate economică poate să determine mixul energetic securitar,

soluțiile de stocare – interschimbabilitate a combustibilului, tehnicile și tehnologiile necesare, optimizarea rețelelor pentru diversele forme de energie, în condițiile unui mix de consum eficient-rezilient. AEI susține că România poate să-și asigure echilibrul social, cel energetic și cel de mediu, dar mai ales să evite situații critice, prin adoptarea și implementarea Planului pentru realizarea Noului Model al Sistemului Energetic, pentru a răspunde schimbărilor climatice și pentru a preveni noi modificări climatice.

Informația 3

Comitetul ministerial pentru sectorul energetic a fost convocat luni, 15 iulie 2024, de ministrul energiei, Sebastian Burduja, pentru analiza situației din sistemul energetic, a impactului condițiilor meteorologice și a soluțiilor necesare. „Având în vedere perioada deosebit de călduroasă prin care trecem, am convocat pentru luni, ora 11:00, comitetul ministerial pentru sectorul energetic, cu următoarea ordine de zi: analiza situației actuale din sistemul energetic național; impactul condițiilor meteorologice și soluțiile necesare; evoluția consumului și producției pe termen scurt și mediu”, scrie Burduja într-o postare pe Facebook.

Ministrul precizează că la acest „comandament de vară” vor participa: Transelectrica – Dispeceratul Energetic Național (DEN), Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale din România (OPCOM), Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), Transgaz, principalii producători și distribuitori, colegii din Ministerul Energiei.

Burduja arată că „sistemul energetic național este sigur. La nivelul DEN sunt experți de top și nu avem niciun motiv să ne facem griji: se monitorizează cu maximă atenție producția și consumul, iar echilibrul sistemului este prioritate zero. Pot apărea avarii punctuale, locale, iar operatorii de distribuție sunt pregătiți să intervină. Dar nu se pune problema unor întreruperi pe scară largă a furnizării de energie electrică”, subliniază Sebastian Burduja.

Ministrul energiei mai afirmă că „după 34 de ani în care investițiile (mai ales cele publice) în sectorul energetic au fost la un nivel extrem de redus, nu putem să ne așteptăm la miracole. Totuși, într-un singur an, am atras finanțări nerambursabile de 13,6 miliarde de euro — în producție, în transport, în distribuție. Efectele se vor vedea în timp, atât prin creșterea producției de energie electrică și de gaze naturale, cât și prin modernizarea rețelelor”, a precizat Stelian Burduja.

Ministrul energiei dă asigurări că indiferent de temperaturile record, rețeaua este rezilientă: „De un an de zile spun că stocarea este prioritatea zero a sectorului energetic. De aceea am salvat și relansat apelul din PNRR pentru stocare în baterii, de 80 de milioane de euro, și ne pregătim până la finalul anului să mai lansăm un apel de 200 de milioane de euro din Fondul pentru Modernizare. De aceea am restartat proiectul Tarnița-Lăpușești și voi susține orice hidrocentrală cu acumulare prin pompaj. Da, trebuia să le fi făcut de 30 de ani...dar măcar acum le-am început și le punem pe șine”, mai subliniază Burduja.

Ministrul mai precizează că are un dialog constant și foarte bun cu producătorii pentru a găsi soluții pentru creșterea producției în această perioadă — fie că vorbim de hidrocentrale, de grupurile pe gaz sau de termocentralele pe cărbune.

„Vă asigur că vom continua cu toții să facem tot ceea ce este posibil pentru ca românii să aibă energie sigură, accesibilă și verde — da, în această ordine”, a arătat Sebastian Burduja. Ministrul face referiri și la prețurile energiei. „Legat de prețuri, pentru cine vrea să știe adevărul: prețul mediu înregistrat în 2024 la zi este 421 lei/MWh, sub nivelul ian-iul 2023 – 531 lei/MWh, ian-iul 2022 – 1.150 lei/MWh”, spune el.

La sfârșitul discuțiilor din cadrul „comandamentului de vară” ministrul muncii a declarat că întâlnirea a fost una productivă, iar participarea părților implicate, inclusiv din cadrul Ministerului Muncii, a determinat trasarea unor linii concrete de acțiune.

CERINȚE

Subiect I. Raportat strict la informațiile de mai sus (4,50p):

1. Identificați și menționați, prin citare, patru neconcordanțe (nepotriviri) din textele date. (1p)
2. Formulați patru efecte negative (riscuri) generate de situațiile prezentate în cadrul textelor. Precizați și două oportunități. Menționați câte un citat din texte care să vă susțină fiecare răspuns. (1,50p)
3. Alegeți unul dintre cele patru efecte negative (riscuri) identificate și redactați un scenariu (realist, posibil, pertinent, corect formulat, plauzibil) de cel mult 50 de cuvinte, referitor la evoluția sectorului energetic. (1p)
4. Alegeți un efect negativ (risc) de la punctul 2. Precizați și motivați două măsuri/recomandări de reducere a acestuia. (1p)

Subiect II. Sunteți jurnalist în cadrul unei publicații online care monitorizează evoluțiile în domeniul energiei și redactorul v-a pus la dispoziție textele prezentate mai sus (4p):

1. Redactați un material de informare adresat publicului larg, de maximum 150 de cuvinte, în care să sintetizați aspectele din texte și să includeți trei idei principale (0,75p), relevante pentru descrierea sectorului energetic din România. Stabiliți un titlu de maximum 10 cuvinte, relevant pentru materialul elaborat (0,25p).

Se acordă 0,50p pentru elaborarea unei sinteze pertinente, corect formulată, care să includă aspectele menționate în cerință.

Total: 1,50p

2. Pe baza unuia dintre riscurile identificate la cerința I.2, propuneți o persoană relevantă, cu expertiză, cu care ați realiza un interviu pentru a obține date suplimentare față de cele existente. Motivați alegerea în 50-100 de cuvinte. (1,30p)
3. Scrieți 6 întrebări pe care le-ați adresa persoanei alese la cerința II.2, utile pentru interviul dumneavoastră. (1,20p)

NOTĂ

Se acordă:

- **0,50 p** pentru corectitudine gramaticală (0,30p) și respectarea cerințelor referitoare la numărul maxim de cuvinte (0,20p)
- **1 punct** din oficiu